

Jan Beneš

Strategická kultura České republiky

Abstrakt

Dizertační práce si klade za cíl komplexním způsobem definovat strategickou kulturu České republiky. Strategická kultura je nejprve analyzována jako konceptuální fenomén, jak ve vztahu k pojmu strategie, tak skrze její postavení v teorii mezinárodních vztahů. V práci jsou postupně představeny jednotlivé proudy uvažování o strategické kultuře a srovnány přístupy klíčových autorů, kteří se tímto konceptem zabývají, s důrazem na diskusi mezi jejich první a třetí generací. Vzhledem k faktu, že strategická kultura byla vytvořena a používána především jako nástroj k pochopení a vysvětlení chování strategicky a geopoliticky významných států, autor analyzuje historická a geostrategická specifika malého státu ve střední Evropě a následně definuje vlastní konceptuální a metodologický rámec studia strategické kultury.

Metodou zakotvené teorie jsou poté zkoumány důležité symboly a narativy z historie českých zemí, zásadní momenty českého politického myšlení a rozhodování v oblasti zahraniční politiky, bezpečnosti a obrany, vojenství a strategie. Historické narativy se při zkoumání bezpečnostní a obranné politiky České republiky projevují v uvažování aktérů bezpečnostní komunity a spoluformují české myšlení o obraně a bezpečnosti. Výzkum klíčových politických rozhodnutí a historických událostí po roce 1989 je rozdělen do čtyřech kapitol: Transformace zahraniční a bezpečnostně-obranné politiky, Vstup České republiky do NATO a její role v Alianci, Působení České republiky v mezinárodních organizacích a Strategie České republiky v souvislosti se zahájením Války proti terorismu. V uvedených tematických celcích autor skrze studium debat, textů a myšlenek bezpečnostní komunity ČR, okolností vzniku a obsahu oficiálních strategických, vojenských a bezpečnostních dokumentů a mezinárodního a historického kontextu sleduje přijímání významných strategických rozhodnutí. Dizertační práce rovněž analyzuje rámcové i dílčí přijaté strategie obrany České republiky i formu nasazení

ozbrojených sil v zahraničních operacích.

Získané poznatky jsou spolu s historickými narativy, opakujícími se vzorci chování a strategického myšlení a souvislostmi mezi nimi zanášeny na kognitivní mapu. Na jejím základě je posléze definováno dvanáct bodů strategické kultury České republiky.